

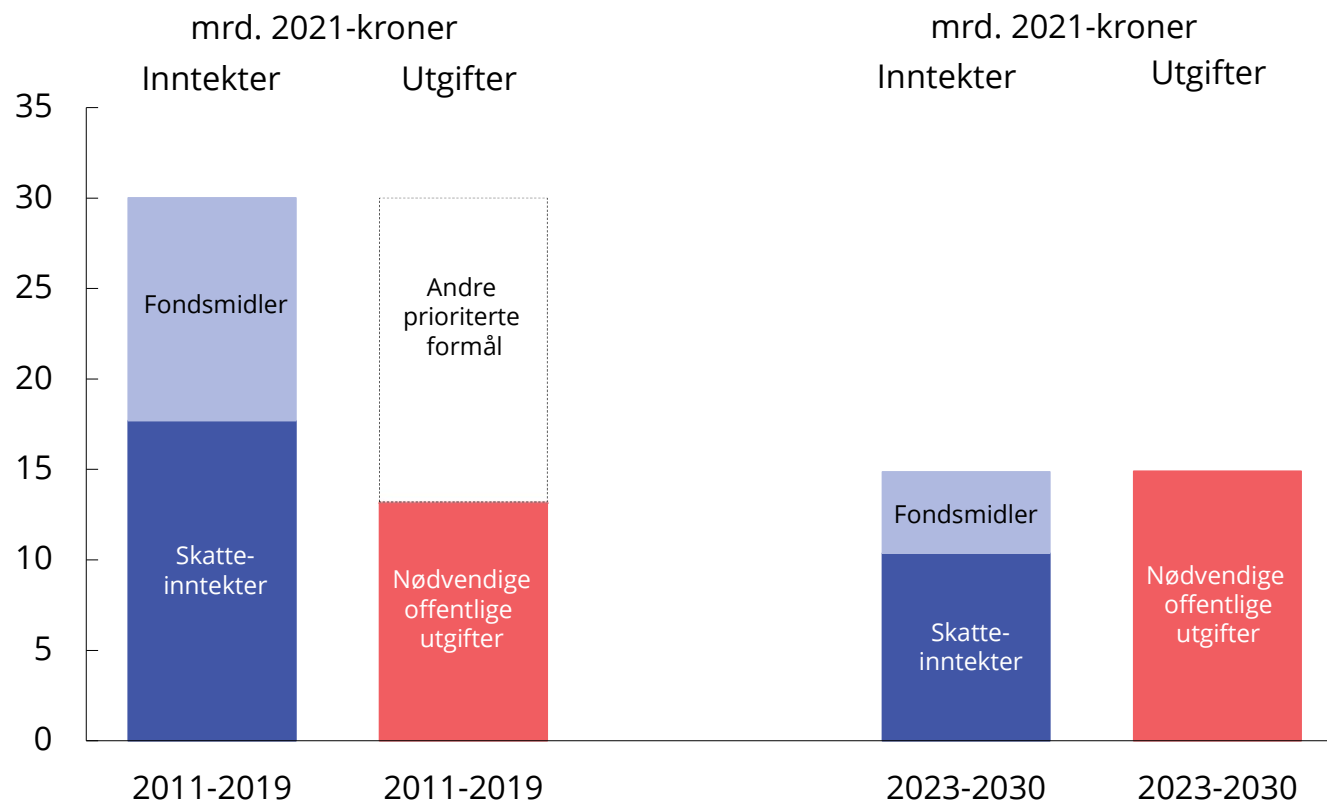
Finansdepartementet

Samfunnsøkonomisk analyse er nyttig og viktig for politikkutviklingen og statsbudsjettene

Silje Gamstøbakk, ekspedisjonssjef i Finansavdelingen, Finansdepartementet

Lansering av revidert veileder i samfunnsøkonomisk analyse, DFØ, 13. juni 2023

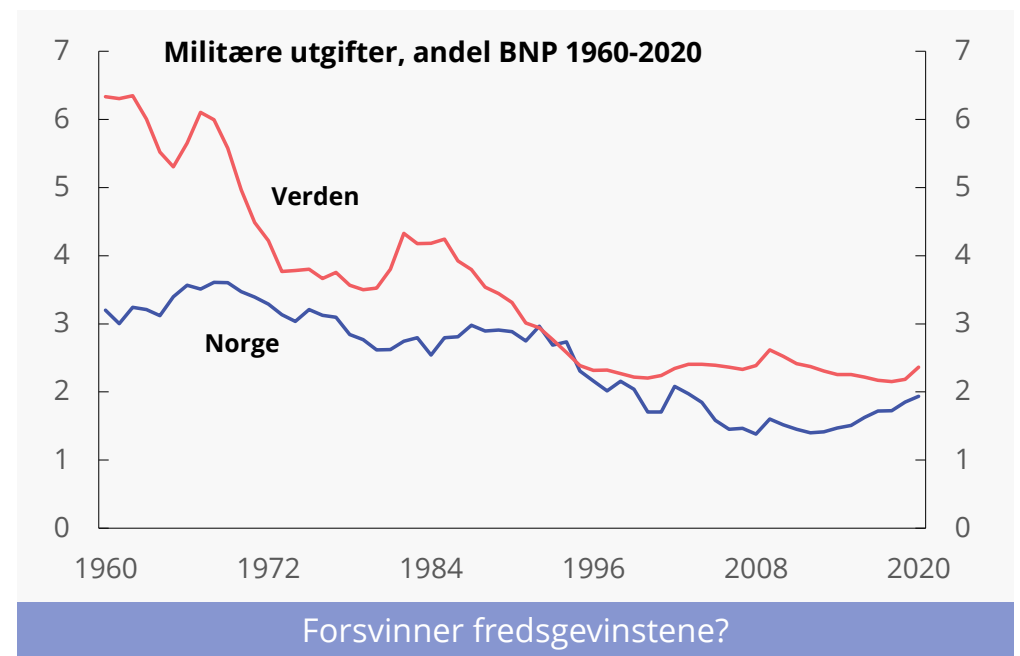
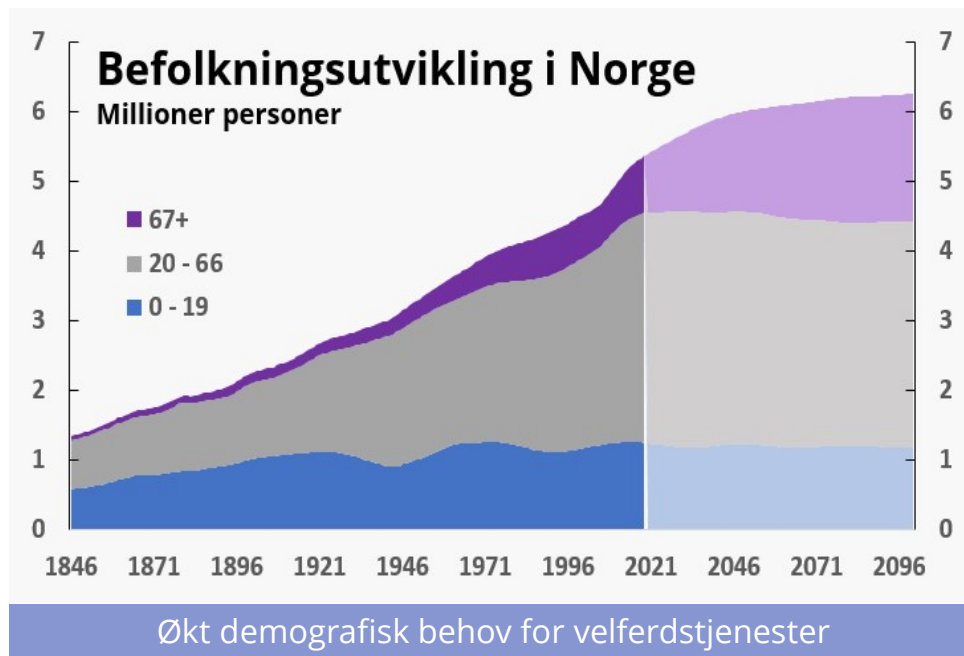
Handlingsrom

Kilde: Meld. St. 14 (2020-2021) Perspektivmeldingen 2021

Situasjonsbildet: megatrender i budsjettene

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Verdensbanken og Finansdepartementet

Rammeverk

Hensyn

God og ryddig budsjettering

Tilstrekkelig utredning

Opplyst prioritering

Kontroll med de største statlige investeringsprosjektene

Rammeverk

Stortingets
bevilgningsreglement

Utredningsinstruksen

Rundskriv om
samfunnsøkonomiske analyser

Statens
prosjektmodell/ekstern
kvalitetssikring

Veiledning

Veileder i statlig
budsjettarbeid

Veileder til
Utredningsinstruksen

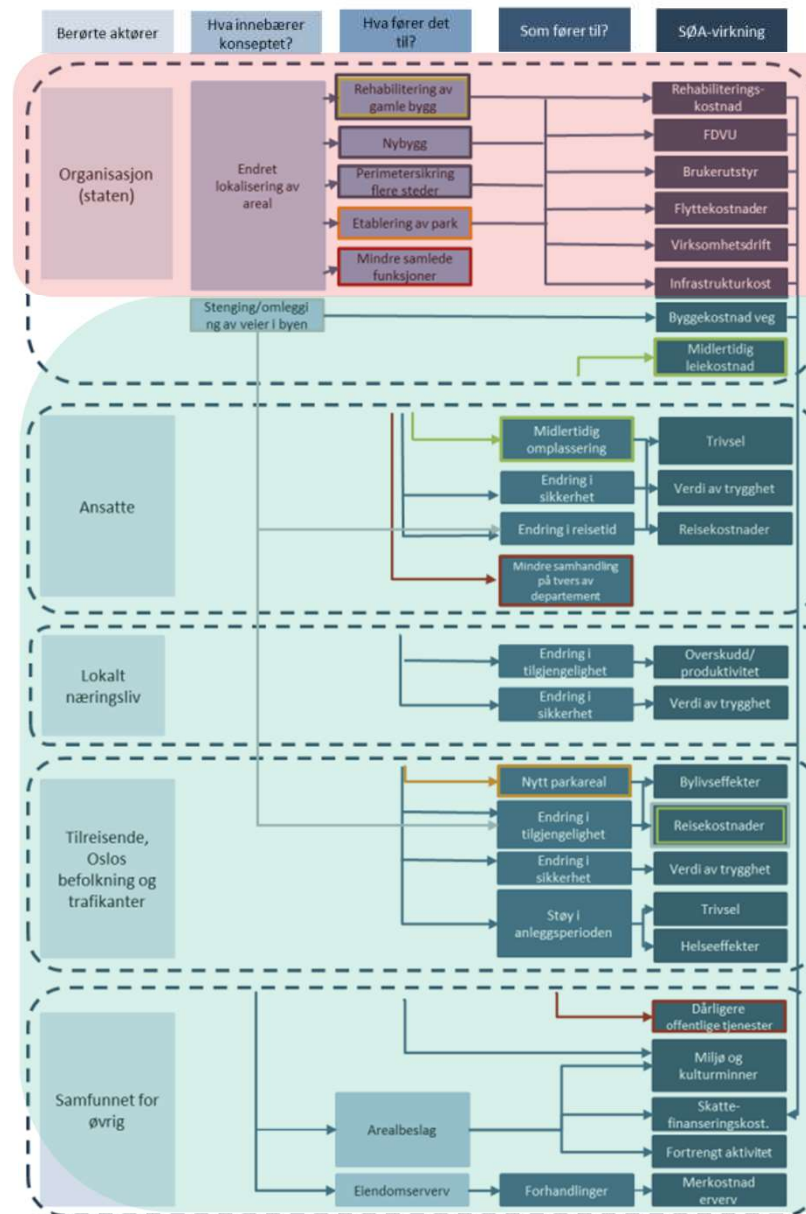
Veileder i
samfunnsøkonomiske analyser

Veiledere under statens
prosjektmodell

Samfunns- økonomisk analyse gir helhets- perspektiv

... eksempel fra en analyse av nytt regjerings-kvartal

Figur 2-1: Årsaks-virkingsdiagram

Ikke bare se på dette...

... men også dette.

Kilde: [Menon \(2021\) Samfunnsøkonomisk analyse av alternativer til byggetrinn 2 og 3 i nytt regjeringskvartal.](#)

Finansdepartementet

Erfaringer fra pandemien

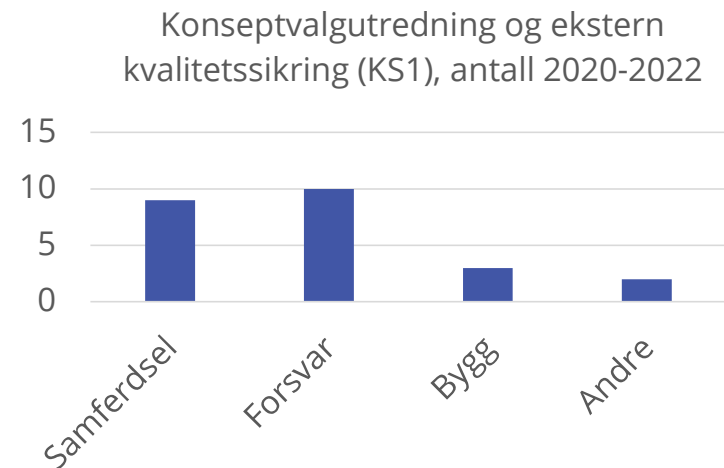
- Behov for raske beslutninger med lite informasjon
- Tiltak med store og uoversiktlige konsekvenser
- Kontroversielle fordelingsvirkninger
- Mange prinsipielle sider
- Stort behov for å veie fordeler opp mot ulemper på et samfunnsnivå
- og samfunnsøkonomiske analyser ble sentralt

Kilde: Skjermdump av Aftenposten 13. mars 2020

Samfunnsøkonomiske analyser brukes aktivt

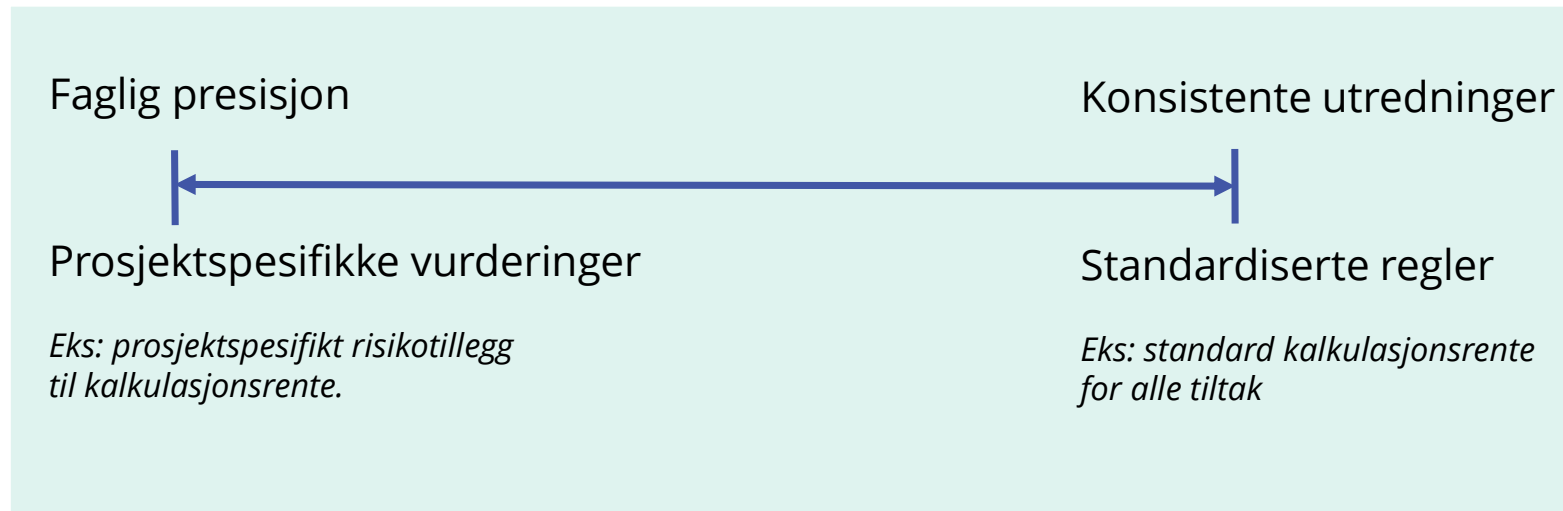
- 50 analyser årlig av store investeringsprosjekter i statens prosjektmodell (KS1 og KS2)
- Mange analyser også av mindre tiltak
- Samferdsel, forsvar og bygg størst i statens prosjektmodell, men også andre som digitaliseringsprosjekter og idrettsarrangement
- Stor bruk også innen kraftsektoren (konsesjoner til energi- og nettutbygging mv.), klimatiltak og andre områder.

Enkle regler gir god bruk og sammenlignbarhet

Hensyn:

- Legitimitet og transparens –eksterne aktører må kunne forstå analysene
- Sammenlignbart over tid –kan ikke ha for hyppige metodeendringer
- Sammenlignbart mellom sektorer -unngå strategisk manipulasjon

Oppsummering

- Samfunnsøkonomiske analyser gjør det enklere å sammenligne på tvers av grupper og sektorer
- Samfunnsperspektivet forebygger silotenking
- Enkle regler gir god bruk og sammenlignbarhet
- Gode beslutningsgrunnlag er nødvendige for bedre beslutninger
- DFØ viser med denne revideringen at de er en viktig og solid faginstans for gode offentlige utredninger

